

۱۶ زندگی ایران جامه‌ها

تکمیلی

پاسخگو باشید

دی ماه گذشته وقتی درخصوص انتشار آگهی تور کرونا به ترکیه نظر مسعود مردانی، عضو کمیته علمی ستاد ملی کرونا را جویا شدیم، به مردم توصیه کرد که دنبال تبلیغات کذب اینچینی نروند و کمی حوصله داشته‌باشند، چراکه به زودی در کشور ما هم برنامه واکسیناسیون، با اولویت‌بندی گروه‌های پرخطر با واکسن وارداتی و سپس عموم مردم با واکسن ایرانی انجام خواهدشد. امروز که دوباره سراغ مردانی رفتیم از مسؤولان گلايه داشت که چرا تاکنون نه واکسن خارجی وارد کرده اند و نه واکسن‌های تولید شده در داخل را توانسته اند انبوه‌سازی کنند تا در دسترس مردم قرار گیرد. مردانی گفت که اگر مشکل واکسیناسیون مردم حل می‌شد مگر امکان داشت چند بار و هر بار کلی هزینه کنند تا خارج از کشور واکسن بزنند؟

حرم‌ت!... رفیعی، رئیس دفاتر خدمات گردشگری هم دراین باره می‌گوید: خروج ارز از کشور به منظور واکسن زدن در کشورهای خارجی اگرچه به طور کل به ضرر اقتصاد و صنعت گردشگری کشور است اما در شرایط فعلی چاره‌ای نیست و به نظر می‌رسد در نبود امکان واکسیناسیون در داخل کشور و در شرایطی که مردم با هزینه خودشان به این سفر می‌روند، می‌تواند به نفع کشور هم باشد و از شیوع کرونا جلوگیری کند.

رفیعی از دولت هم گلايه مند است که یک قفل بزرگ روی دروازه گردشگری کشور زده و با این بهانه که گردشگری عامل شیوع کروناست باعث ورشکستگی این صنعت در کشور شده، حال آن‌که مراکز گردشگری تحت سخت‌ترین قوانین بهداشتی اداره می‌شوند و اتفاقاً میدان دادن به گردشگری با ضابطه و تحت قالب توره‌ای مجاز گردشگری می‌توانست به نفع کشور باشد و از ولنگاری سفرهای داخلی که عامل شیوع کرونا شد جلوگیری کند.

طراح بیژن گورانی

جدول شماره ۵۹۶۹

جدول عادی

افقی:۱) از آثار شهید مرتضی مطهری- انس ۲) مجهز به سلاح- با مرستان می‌آید- محفل ۳) گله و شکایت مداوم- عطا کردن- نامادری ۴) برتری عجاب زن ایرانی- شبکه کودک- سیما- رنگ افزایش تمرکز ۵) دریغ- روزنامه چاپ ترکیه- خیالی ۶) ایشان- بارلیک‌بین- دستی ۷) کیسه مشک- آهو- مقابل باز کردن- بستر ۸) بزکوهی- شور- خرده‌فروش پارچه- فرمان اتومبیل ۹) به دنیا آمدن- خجالتی- سپاسگزاری ۱۰) سبک‌بند- پشه‌بین- نیروی یاری‌رسان ۱۱) نهایی- نوآیین- گله چهارپایان ۱۲) بی‌حالی- تاریخی- غیرضروری ۱۳) مرکز استان ذی‌قار در عراق- ذخیره‌کننده الکتریسیته ساکن- دندان‌ه سوهان ۱۴) معشوق- ماکارونی رشته‌ای- نظر معتمد در احکام شرعی فرعی ۱۵) مردن از غصه- سازمانی که برای ترویج واستقرار اصول اسلامی به رهبری نواب صفوی تشکیل شد.

عمودی:۱) بدون خطر- وزیر سلطان محمود غزنوی که به دار آویخته شد- پدر بزرگ ۲) پلیس دوره قاجار- خوش‌آنان که... یارشان بی- بیماری دقفتری ۳) نت پنجم- دربارکن برقی- گلی زیبا ۴) یک یک مردم- معادل فارسی تیترو- آراسته بودن به چیز ۵) قلمرو- پرهیزگار- زیرک ۶) میان- رهبر سرخ جامگان- دماغ ۷) همه وجود آدمی- چرخه- گروهی ۸) پایتخت ایتالیا- همبستگی- شهری در استان یزد- حرف پیروزی ۹) حزب هیتلر- نامی پسرانه- صاحب لغتنامه ۱۰) نفی‌کننده- ضربه‌ای در گاته- نوعی آچار سرچک ۱۱) جوان- رقیبان- گرمای ۱۲) تقابل کامل دو

حل جدول عادی شماره ۵۹۶۸

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	د	ت	م	ا	ت	م	ک	ب	م	و	م	و	م	و
۲	ی	م	ا	ی	ا	ه	ن	ج	ف	ا	ج	د	ب	ا	و
۳	ک	ر	ا	ک	ا	ل	ا	ل	ا	ل	ا	ل	ا	و	ن
۴	س	ل	ی	س	ی	و	ر	ل	ر	ع	د	م	و	م	و
۵	م	ل	م	ا	ی	ر	ک	ا	ی	ا	ک	م	و	م	و
۶	و	ل	ا	ج	ا	م	ا	م	ا	ر	ش	ا	ل	ا	و
۷	م	و	ن	ا	ه	ج	ل	ج	م	د	ش	م	و	م	و
۸	م	و	ه	د	ی	د	ر	م	ل	ا	ل	ا	ب	ا	و
۹	و	ی	ه	د	ی	ر	و	و	ی	ر	ش	ا	ل	ا	و
۱۰	ک	ر	ا	و	ا	س	ی	س	پ	ا	س	ی	ه	ا	و
۱۱	م	ا	م	ا	ک	ا	ن	ا	ی	و	ر	ت	ا	و	ن
۱۲	ا	د	ل	ت	س	م	و	ت	ر	س	ی	د	ن	ا	و
۱۳	ج	خ	و	ف	ت	و	ن	ل	ا	ب	ا	ز	ر	د	ه
۱۴	ا	م	ر	و	د	ن	ر	ی	م	ا	ن	خ	ر	د	ه
۱۵	ر	و	ز	ن	د	ه	ی	ا	د	ا	ب	ل	ه	ا	و

راهنمای گردشگری ارمنستانی در حال تحویل پاسپورت‌های ایرانیان به مرکز تزریق واکسن در میدان مرکزی ایروان

اینچینی نروند و کمی حوصله داشته‌باشند، چراکه به زودی در کشور ما هم برنامه واکسیناسیون، با اولویت‌بندی گروه‌های پرخطر با واکسن وارداتی و سپس عموم مردم با واکسن ایرانی انجام خواهدشد.

امروز که دوباره سراغ مردانی رفتیم از مسؤولان گلايه داشت که چرا تاکنون نه واکسن خارجی وارد کرده اند و نه واکسن‌های تولید شده در داخل را توانسته اند انبوه‌سازی کنند تا در دسترس مردم قرار گیرد. مردانی گفت که اگر مشکل واکسیناسیون مردم حل می‌شد مگر امکان داشت چند بار و هر بار کلی هزینه کنند تا خارج از کشور واکسن بزنند؟

حرم‌ت!... رفیعی، رئیس دفاتر خدمات گردشگری هم دراین باره می‌گوید: خروج ارز از کشور به منظور واکسن زدن در کشورهای خارجی اگرچه به طور کل به ضرر اقتصاد و صنعت گردشگری کشور است اما در شرایط فعلی چاره‌ای نیست و به نظر می‌رسد در نبود امکان واکسیناسیون در داخل کشور و در شرایطی که مردم با هزینه خودشان به این سفر می‌روند، می‌تواند به نفع کشور هم باشد و از شیوع کرونا جلوگیری کند.

رفیعی از دولت هم گلايه مند است که یک قفل بزرگ روی دروازه گردشگری کشور زده و با این بهانه که گردشگری عامل شیوع کروناست باعث ورشکستگی این صنعت در کشور شده، حال آن‌که مراکز گردشگری تحت سخت‌ترین قوانین بهداشتی اداره می‌شوند و اتفاقاًمیدان دادن به گردشگری با ضابطه و تحت قالب توره‌ای مجاز گردشگری می‌توانست به نفع کشور باشد و از ولنگاری سفرهای داخلی که عامل شیوع کرونا شد جلوگیری کند.

تلاش برای ثبت حرم رضوی در میراث جهانی یونسکو

حرم مطهر امام‌رضاع) ارزشمندترین بنای کشور و شکوه هنر و معماری ایرانی اسلامی است که تاکنون غفلت شده و به ثبت جهانی نرسیده است، لذا تلاش داریم این بارگاه نورانی را ثبت جهانی کنیم. اینها را علی‌اصغر مونسان، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در دیدار با تولیت آستان قدس رضوی بر زبان

سفر به مقصد واکسن

به دنبال اعلام واکسیناسیون رایگان در ارمنستان برای گردشگران خارجی طی هفته‌های گذشته جمعیت زیادی از هموطنان راهی این کشور شده‌اند

✎ مثل یک موج آمد؛ موجی که تا به خودت بیایی بر امواجش سوار شده‌ای یا در کناره به تماشا ایستاد ای... حکایت سفر به ارمنستان و راه افتادن توره‌ای ارمنستان‌گردی که هدف اصلی و اولویت اولیه‌شان تزریق واکسن کروناست، حکایت همین موج ناگهانی است که حتی اگر سر رشته‌اش را پیگیری دقیق نمی‌فهمی از کجا و چه روزی آغاز شد. برخی از مسؤولان حوزه گردشگری در فرآکسیون گردشگری مجلس یادداشت که ما با آنها تماس گرفتیم، هنوز هم در جریان جزئیات این رویداد نیستند. رسانه‌ها و فضای مجازی اما از اوایل هفته به آن پرداختند. از همان زمان که تصویری از مامور ارمنستانی به فضای مجازی راه یافت که ده‌ها پاسپورت ایرانی در دستش بود تا نام ایرانی‌های تازه از راه رسیده را یکی یکی در فهرست نوبت‌دهی تزریق واکسن بنشانند. یا از وقتی که گردشگران ایرانی، ماجرای سفر خود را برای تزریق واکسن در صفحات‌شان به اشتراک گذاشتند و هموطنان را تشویق به سفر کردند و راه و چاه را با ذکر جزئیات برای آنها شرح دادند. ما که با برخی از آژانس‌های مسافرتی تماس گرفتیم اما گفتند سفر به ارمنستان برای تزریق واکسن تقریباً از سه هفته پیش آغاز شده و روز به روز هم بر جمعیت متقاضیان سفر افزوده می‌شود. آنقدر که اگر همین لحظه برای ثبت نام در یک تور ارمنستان تردید کنید، شاید فردا یا حتی ساعتی بعد نتوانید برای همین تاریخ موجود، جای خالی بیابید. تاریخی که اولین موعدش پس از کلی جست‌وجو به‌سختی روی اعداد ۴ و ۵ مرداد می‌ایستد و تا پیش از آن، همه پروازها و هتل‌های ارمنستان توسط هموطنان رزرو شده‌اند. حاشیه‌ها و واکنش‌های سفر به ارمنستان اما از خود آن خود آن رویداد پرسروصداتر بوده، به گونه‌ای که عده‌ای رادر صف موافقان قرار داده که معتقدند این هم راهی است برای گریز از ابتلا به کرونا و گروهی را هم دچار تردید کرده که رونق سفر به ارمنستان در این رکود بازار گردشگری، به‌معنای خروج ارز از کشور خودمان و وارد آمدن ضربه‌ای دیگر بر پیگیره اقتصاد نیمه جان ایران است؛ هرچند رئیس انجمن دفاتر خدمات گردشگری معتقد است در این شرایط خاص که شاهد شیوع دوباره کرونا هستیم، این سفرها هم می‌تواند برای از روی دوش دولت بکاهد و هم چرخ‌های از حرکت ایستاده گردشگری را آرام به حرکت درآورد.

مردم و بعد هم تولید واکسن و تزریق به شهروندان و در نهایت ورود به میحث گردشگری از راه تزریق واکسن کرونا راه‌هایی بود که برخی کشورها در پیش گرفتند.

روسیه که تاکنون چهار واکسن برای کرونا به ثبت رسانده و واکسن «اسپوتنیک وی» این کشور مورد تایید حدود ۶۰ کشور جهان قرار گرفته و ده‌ها میلیون دوز این واکسن به کشورهای مختلف از جمله ایران تحویل شده‌است، یکی از همین کشورها بود که طرح گردشگری واکسیناسیون را در دستور کار خود قرار داد. مسؤولان این کشور در نیمه‌های خرداد اعلام کردند طرح آنها برای یک یا دو ماه آینده تدوین و اجرایی می‌شود و براساس آن مرزهای روسیه به روی گردشگران خارجی علاقه‌مند به تزریق واکسن گشوده خواهد شد. این تصمیم ظاهراً پس از آن گرفته شد که ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه در مجمع اقتصادی بین‌المللی سن پترزبورگ اعلام کرد دولت روسیه را موظف کرده‌است تا پایان ماه جاری میلادی طرح گردشگری واکسیناسیون را تدوین کند. این طرح حتی اگر تدوین و اجرایی شود، فعلاً برای غیر ایرانی‌هاست و ایرانی‌ها سهمی از آن ندارند، چراکه طرح لغو ویزای گروهی گردشگری میان ایران و روسیه گرچه چندی پیش به امضای دوطرف رسید اما هنوز وارد مرحله اجرایی نشده‌است.

طرح تزریق واکسن در هر کشوری که به اجرا درآید، می‌تواند به منزله ورود خیل جمعیت گردشگری باشد که در کنار تزریق واکسن رایگان چند روزی را در کشور مقصد اقامت کرده و عامل به حرکت درآمدن چرخ‌های از حرکت ایستاده صنعت گردشگری و رونق ده‌ها شغل از رونق افتاده می‌شوند. شهر ابوظبی، پایتخت امارات هم چندی پیش اعلام کرد واکسن رایگان سینوفارم چین و فایزر به گردشگران تزریق می‌کند.

اما ماجرای علاقه‌مندی مردم ما به تزریق واکسن در کشورهای خارجی (در نبود امکان تزریق در داخل) برمی‌گردد به آذر سال گذشته و انتشار یک آگهی در فضای مجازی؛ یک آگهی که برای یک تور پنج روزه استانبول در دی ماه، ویژه تزریق واکسن کرونا یا قیمت ۲ میلیون تبلیغ کرده و واکنش و هیاهوی زیادی به دنبال داشت. ما همان زمان یعنی وقتی که برخی

آورد. مونسان گفت، تاکنون با پیگیری‌های انجام شده آداب زیارت و پیاده‌روی زیارت امام‌رضاع) در فهرست میراث فرهنگی کشور به ثبت رسیده است. حجت‌الاسلام احمد مروی هم البته با اشاره به قدمت بیش از ۷۰۰ ساله حرم مطهر امام‌رضاع)، این مکان را گنجینه‌ای بی‌نظیر از هنر و فرهنگ ایرانی اسلامی دانست و گفت؛ صرف‌نظر

اولین سفرهای است که برای ایرانی‌ها پهن شده تا در نبود امکان تزریق واکسن در داخل، خود را خارج از مرزهای این آب و خاک در برابر کرونا بیمه کنند.

البته ارمنستان مثل کشورهای پیشرفته اروپایی یا روسیه و ترکیه برنامه گردشگری واکسیناسیون تدوین نکرده بود و شاید برنامه‌ای هم برای این مهم نداشت. مسؤولان این کشور با وارد کردن سه واکسن استرازنکا، اسپوتنیک وی و سینوواک چین از آوریل گذشته شروع به واکسیناسیون مردم خود کردند اما در کمال تعجب ارمنی‌ها به واکسن زدن تمایلی نداشتند و هرچه زمان پیشتر می‌رفت، استقبال کمتری از واکسن‌ها صورت می‌گرفت و از آنجا که واکسن‌ها تاریخ مصرف داشتند و بیم فاسد شدن آنها که برایشان پول زیادی صرف شده بود، می‌رفت این کشور در یک طرح خلافانه اعلام کرد مردم از سراسر جهان می‌توانند به ارمنستان بیایند و واکسن رایگان تزریق کنند. این یعنی یک تیر و دو نشان که ابتدا جلوی فاسد شدن واکسن‌های خارجی را می‌گرفت و دوم، صنعت گردشگری این کشور را دوباره رونق می‌داد حتی بسیار سریع‌تر از کشورهای اروپایی و آمریکایی و روسیه که از یک سال پیش برای آن برنامه‌ریزی کرده‌بودند.

خب در این میان شاید طبیعی به نظر برسد که اولین استقبال‌کنندگان از این طرح هموطنان ایرانی ما باشند که اولاً کشورشان در همسایگی ارمنستان است و دوماً از سال ۹۵ به بعد برای سفر ارمنستان نیازی به دریافت ویزا ندارند و این کشور ندارند و همه اینها یعنی کافی است شب اراده کنی و واکسن بزنی و البته اگر جیبت پرپول باشد، صبح خود را با اتوبوس یا با یکی از پروازهای تهران- ایروان به میدانی در مرکز این شهر برسانی که همین حالا که ما برای شما می‌نویسیم هم ایرانی‌ها در صف‌هایی دور میدان و اطراف آمبولانس‌های مخصوص واکسیناسیون گذرنامه به دست جمع شده‌اند.

✎ **سفر به ارمنستان هم سخت شد** البته اگر تا یکی دو هفته پیش کوله‌بار سفر بسته بودید، سفر زمینی و هوایی به ارمنستان برایتان مثل آب خوردن بود، حالا اما به سادگی روزهای گذشته نیست و برای این سفر پرهزینه هم باید روزها را انتظار باشید. این را از گفت‌وگو با چند دفتر خدمات مسافرتی و گردشگری متوجه شدیم وقتی که با آنها تماس گرفتیم و گفتند تمام پروازهای آنها برای تیرماه بر شده

نکته قابل تأمل در بحث توره‌ای گردشگری واکسیناسیون ارمنستان که شاید از آن غفلت شده، این است که این سفرها فقط به نفع دولت ارمنستان و صنعت گردشگری این کشور نیست و به نوعی برای دولت ایران نیز درآمد ایجاد می‌کند، ضمن این‌که به این طریق بخشی از مسؤولیت دولت در واکسیناسیون رایگان شهروندان نیز سبک‌تر می‌شود. اما نفع دولت از این مسیر غیرآزان بخش که به رونق نصف و نیمه صنعت گردشگری و دفاتر خدمات مسافری برمی‌گردد، مربوط به عوارض خروج می‌شود که طبق قانون بودجه سال ۱۴۰۰ برای هر نفر در بار اول ۴۰۰ هزار تومان و بار دوم ۶۰۰ هزار تومان تعیین شده است، بنابراین یک ایرانی اگر بخواهد دو دوز واکسن کرونا دریافت کند، باید به‌تنهایی یک میلیون تومان عوارض به خزانه دولت ایران واریز کند. حال اگر دست‌کم یک میلیون ایرانی بخواهند در ارمنستان واکسن بزنند درآمدی معادل هزار میلیارد تومان را نصیب دولت کرده‌اند. این در حالی است که تعداد سفرهای هوایی ایران-ارمنستان از چند پرواز طی هفته‌های گذشته به بیش از «پرواز در حال حاضر رسیده و سخنگوی سازمان هواپیمایی ایران اعلام کرده از این پس و درمجموع ۱۱۰ پرواز بین ایران و ارمنستان در هفته در جریان خواهد بود.

از قداست روحانی و موضوع زیارت، بارگاه مطهر رضوی همراه خود اطلاعات بسیاری از تاریخچه هنر و هنرمندان و گنجینه‌ای حاوی مجموعه باورها و آداب و رسوم ملت مسلمان ایران در طول تاریخ است که مغفول مانده و باید به این ابعاد و جنبه‌های حرم مطهر نیز پرداخته و برای مردم بیان شود. / جام جم دیلی

و می‌توانند نام مان را در فهرست پروازهای مرداد جا بدهند؛ البته نه با عنوان تور واکسن تزریق که با عنوان یک سفر گردشگری عادی که تا پیش از کرونا هم رایج بود. مدیر یکی از این آژانس‌ها که در میدان ولی عصر تهران قرار دارد به ما می‌گوید ما تور ارمنستان می‌بریم اما نه و نه هیچ آژانس دیگری تضمین نمی‌کند که حتماً در ارمنستان واکسن خواهید زد، گرچه همه ما می‌دانیم که هم‌اکنون آنجا برای گردشگران خارجی واکسن تزریق می‌شود و ایرانی‌ها هم به همین منظور به ارمنستان سفر می‌کنند و گزارش‌های دریافتی ما هم حاکی از آن است که هرکسی تاکنون به ارمنستان رفته و واکسن زده برای همین این روزها استقبال زیادی از تور ارمنستان می‌شود.

اولین تاریخی که این آژانس برای تور هوایی به ما می‌دهد، ۳ و ۴ مرداد است و برای تور زمینی از ۲۰ تیرماه به بعد. قیمت این تورها برای هر مسافر به صورت هوایی از شش میلیون به بالا و برای سفرهای زمینی حدود دو میلیون و ۸۰۰ هزار تا سه میلیون و ۵۰۰ هزار تومان آب می‌خورد؛ البته همین تاریخ هم قطعی نیست و مدیران فروش آژانس به ما می‌گویند استقبال ایرانی‌ها به‌قدری از تور ارمنستان زیاد شده که اگر دیر بچینید باید قید سفر در این تاریخ را بزنید.

با آژانس دیگری در منطقه پاسداران تهران تماس می‌گیریم و آنها هم برای سفر هوایی به ارمنستان اولین تاریخی که به ما پیشنهاد می‌دهند و تاکید می‌کنند برای رزروش در عجله کنیم؛ ۲۷ تا مرداد است. بسته‌ای که آنها ارائه می‌دهند و شامل سه شب و چهار روز اقامت در یک هتل ۳ ستاره در مرکز شهر است و یک گشت شهری با راهنما و یک سیمکارت، ۱۲ میلیون و صد هزار تومان آب می‌خورد که اگر بخواهید دو ستاره به ستاره‌های هتل اضافه کنید پائین حدود ۱۴ میلیون تومان درمی‌آید.

مدیر این آژانس هم تاکید می‌کند که تور آنها با تعهد تزریق واکسن نیست اما خیال مسافران می‌تواند راحت باشد چرا که آنجا تزریق صورت می‌گیرد؛ ادله‌ای که او براساس گزارش دریافتی از مسافرانی که طی سه هفته اخیر راهی ارمنستان شده‌اند به ما

ارائه می‌کند.

نکته عجیب در تماس ما با دو آژانس مذکور تفاوت نجومی بسته توره‌ای ارمنستان است و درحالی که هر دو یک بسته یکسانی را ارائه می‌دهند اما یک تفاوت قیمت ۶ میلیون تومانی در این میان وجود دارد که وقتی با مدیر یکی از آژانس‌ها در میان می‌گذاریم پاسخ دقیقی برای آن ندارد.

✎ آژانس‌ها تبلیغ تور کروناکنند

این‌که آیا آژانس‌های مسافرتی اجازه تبلیغ توره‌هاشان با خدمات تزریق واکسن در ارمنستان را دارند یا نه، موضوعی است که حرم‌ت!... رفیعی، رئیس هیات‌مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران درباره آن به ما می‌گوید؛ این‌که ایرانی‌ها از طریق دفاتر خدمات مسافرتی و به منظور تزریق واکسن به ارمنستان سفر کنند از نظر ما ایرادی ندارد، کمالین‌که گردشگران کشورهای دیگر هم برای عمل‌های زیبایی و چشم و بینی به ایران سفر می‌کنند اما آنچه درست نیست و غیرمجاز است و تاکید می‌کنیم آژانس‌ها از مبادرت به آن پرهیز کنند تبلیغ تور برای تزریق واکسن کروناست؛ که این ممنوعیت هم علت دارد مثلاً فرض کنید هموطنی به ارمنستان سفر کنند و تزریق واکسن به هر دلیلی متوقف شود یا واکسن تزریقی قابلی از آب درآید یا هر پیام ناگوار دیگری، آژانس باید پاسخگوی خسارت مسافران باشد که چنین امکانی را ندارد. ✎